

Макарович В.К.

ЦИФРОВІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В ЕКОНОМІЦІ ЗНАНЬ: ТРАНСФОРМАЦІЯ ВІД ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДО ЗНАННСВОЇ ПАРАДИГМИ

У статті досліджено еволюцію наукового дискурсу щодо цифровізації бухгалтерського обліку в умовах економіки знань. На основі аналізу сучасних наукових досліджень виокремлено три рівні концептуалізації цифровізації: інструментальний, процесний та знаннєвий. Встановлено, що більшість досліджень зосереджена на технологічних аспектах і трансформації облікових процедур, тоді як питання формування управлінського знання та впливу цифровізації на інноваційний розвиток підприємства залишаються менш системно опрацьованими. Обґрунтовано наявність методологічної прогалини між впровадженням цифрових технологій і теоретичним осмисленням їх ролі у зміні функціонального призначення бухгалтерського обліку. Наукова цінність дослідження полягає у структуризації та концептуальному впорядкуванні наявного дослідницького поля, що дозволяє уточнити вектори розвитку теорії цифровізації обліку та сформувати основу для подальших теоретичних і емпіричних досліджень у цій сфері.
Ключові слова: цифровізація бухгалтерського обліку; економіка знань; інформаційні системи обліку; управлінська цінність; інноваційний розвиток.

Постановка проблеми. Еволюція економічного простору під впливом цифрових технологій та становлення економіки знань змінює підходи до формування вартості, управління ресурсами й оцінювання результатів діяльності суб'єктів господарювання. У сучасних умовах саме інформація, швидкість її обробки та здатність генерувати на її основі управлінські рішення визначають здатність суб'єктів господарювання адаптуватися до динамічних змін ринкового середовища, забезпечуючи їх стійкий розвиток у довгостроковій перспективі. За таких обставин бухгалтерський облік поступово інтегрується в систему стратегічного управління як інструмент продукування економічних знань.

Цифровізація облікових процесів, що охоплює автоматизацію, інтеграцію інформаційних систем і використання аналітичних технологій, формує нову якість облікової інформації, орієнтовану на моделювання майбутніх економічних сценаріїв. У межах економіки знань облік набуває ознак інтелектуальної платформи, здатної забезпечувати взаємозв'язок між операційною діяльністю, інноваційними проектами та стратегічними цілями розвитку підприємства.

©**Макарович В.К.**, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри обліку і аудиту Закарпатський угорський університет імені Ференца Ракоці ІІ, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0684-7072>

Водночас, трансформаційні процеси супроводжуються необхідністю перегляду теоретико-методологічних засад бухгалтерського обліку, що відповідають цифровому середовищу функціонування бізнесу.

Посилення ролі цифрових інструментів у системі обліку обумовлює переосмислення його місця в архітектурі інноваційної економіки, оскільки саме через обліково-аналітичну інформацію забезпечується акумуляція знань, оцінювання ризиків і формування обґрунтованих управлінських рішень. Сукупність зазначених змін та їх системний вплив на розвиток економіки знань зумовлює необхідність поглибленого дослідження цифровізації бухгалтерського обліку в контексті інноваційного розвитку економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема цифровізації бухгалтерського обліку стала предметом активних досліджень у працях науковців. Наявний науковий доробок характеризується концептуальною багатовекторністю та відображає різні підходи до осмислення ролі цифровізації бухгалтерського обліку. Питання впливу цифрової трансформації на якість облікової інформації та результативність підприємств розглядали Лі Ч., Хань Ц., Сун С., Чен Л., Цзе Я., Лімен Ї., Сяофан С., Хамді А., Діаб А., Ейса А. М. Дослідження впровадження технологій штучного інтелекту та роботизації процесів здійснювали Кассар М., Джізі М., тоді як проблематику застосування блокчейну в обліку досліджували Георгіу І., Сапуріч С., Лоїс П., Трассу А., Гкекас Н., Іреотіс

Н., Кунадеас Т., Путрітама А., Варсоно С., Алі С., Хандаяні В. Питання цифрової звітності та XBRL висвітлено у працях Аль-Окайлі М., Аль-Кайед Х., Аль-Фріджат Ю. С., Аль-Окайлі А., Бошнак Х., Шехаде Е., Алькам М. Роль хмарних технологій у трансформації облікових систем досліджували Во Ван Х., Абу Афіфа М., Нгуен Н., Буй Д. В., Муджаллі А., Вані М. Дж. Г., Альмграші А., Хормі Т., Кахтані М., а вплив FinTech на облікову практику розглядали Чен Р., Вень Х., Фан Ц., Гао Х., Осей-Ассібей Бонсу М., Ван Ю., Го Ю.

Формулювання цілей статті. Метою статті є концептуальне переосмислення наукового дискурсу щодо цифровізації бухгалтерського обліку в умовах економіки знань шляхом аналізу дослідницьких підходів з метою виявлення домінуючих теоретичних рамок та простеження логіки їх еволюції.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формування цифрового середовища господарювання зумовлює перегляд усталених уявлень про зміст і функції бухгалтерського обліку. Зміни відбуваються не лише на рівні інструментарію, а й у способах інтерпретації облікової інформації та її використання в управлінні підприємством.

У цьому контексті доцільним є розгляд цифровізації бухгалтерського обліку через призму еволюції наукових підходів та уточнення її місця в структурі економіки знань, що дозволяє глибше осмислити характер і спрямованість сучасних трансформаційних процесів.

Так, Сампайо К., Сілва Р. узагальнювали еволюцію досліджень цифрової трансформації в обліку й показали зростання уваги до інтегрованих цифрових систем, інтелектуалізації процесів та зміни професійних компетентностей [17]. Водночас у таких узагальненнях фіксується методологічний розрив: цифровізація часто вимірюється наявністю технологій, а не тим, як вони змінюють внутрішню здатність створення управлінського знання. Лі Ч., Хань Ц., Сун С., Чен Л. досліджували взаємозв'язок цифрової трансформації та якості облікової інформації в умовах невизначеності середовища і конкурентного тиску, показуючи, що позитивний ефект цифровізації підсилюється там, де підприємство має потребу швидше адаптуватися і де інвестиції в інновації виступають підсилювачем змін [12]. З позицій економіки знань це узгоджується з тезою, що цифровий облік підвищує здатність підприємства до «організаційного навчання» через швидший зворотний зв'язок і крашу основу для рішень.

Цзе Я., Лімен Ї., Сяофан С. вивчали вплив цифрової трансформації на зіставність облікової інформації, підкреслюючи, що цифровізація, за певних умов корпоративного управління, робить інформацію більш порівнянною для стейкхолдерів [9]. В економіці знань це означає підвищення «інтероперабельності» знань: зіставність як властивість даних полегшує їх комбінацію й використання в управлінні. Хамді А., Діаб А., Ейса А. М. емпірично розглядали, як цифрова трансформація впливає на якість облікових інформаційних систем у публічному секторі (на прикладі країн, що розвиваються), і дійшли висновку, що ефект цифровізації проявляється через перебудову процесів, підвищення прозорості та дисципліни даних, але потребує інституційної підтримки й управління змінами [8].

Окремий блок зарубіжних робіт присвячено штучному інтелекту та роботизації процесів як інструментам перетворення бухгалтерського обліку. Кассар М., Джізі М. у систематичному огляді показали, що ШІ та роботизовано автоматизація процесів найчастіше впроваджуються для автоматизації повторюваних процедур (витяг даних, зіставлення, підготовка документів), але ключові бар'єри пов'язані з якістю даних, інтерпретованістю моделей, відповідальністю та контролем ризиків використання алгоритмів [10].

Напрямок блокчейну в бухгалтерському обліку розвивається як спроба технологічно «закріпити довіру» через незмінність записів, відстежуваність і автоматизацію підтверджень. Георгіу І., Сапуріч С., Лоїс П., Трассу А. узагальнили ключові виклики застосування блокчейну в бухгалтерському обліку (технічні, облікові та професійні), наголошуючи, що проблема полягає не лише у впровадженні реєстру, а в інтеграції з обліковими політиками, криптоактивами та регуляторикою [5]. Гкекас Н., Іреотіс Н., Кунадеас Т. досліджували детермінанти прийняття блокчейн-систем в обліку (через поведінкову теорію), показавши, що стримуючими факторами часто є не технологія як така, а сприйняття користі/ризиків, норми та готовність користувачів [6]. Кравченко О., Небаба Н., Аїєдогбон Дж. за результатами бібліометричного аналізу показали, що дослідницький порядок денний щодо блокчейну концентрується навколо прозорості, боротьби з шахрайством і зменшення витрат на перевірки, але водночас потребує більшої емпірики щодо економічних ефектів і моделей інтеграції з корпоративними ІС [11]. Додатково Арічіу Г., Тірон-Тудор А., Тех Ч., Уман Т. узагальнили

емпіричні дослідження про те, як традиційні облікові фірми «вбудовують» блокчейн у практику, і наголосили, що ключовий виклик - це не технологічний, а організаційний: трансформація процедур, компетентностей і механізмів забезпечення якості [3].

Значна частина досліджень, в рамках цифровізації бухгалтерського обліку, присвячена структурованій цифровій звітності (XBRL) та її прозорості. Аль-Окайлі М., Аль-Кайєд Х., Аль-Окайлі А. емпірично показали, що впровадження XBRL може підсилувати прозорість фінансової інформації й підтримувати процес прийняття рішень, що особливо релевантно для інноваційного розвитку через зниження інформаційної асиметрії [2]. Аль-Фріджат Ю. С. довів позитивний зв'язок XBRL із якістю фінансової звітності та показав роль цифрових систем розкриття як медіатора цього ефекту, підкреслюючи важливість цифрової інфраструктури даних і навичок підготовки звітності [1].

Дослідження хмарних облікових систем фокусуються на балансі між ефективністю та ризиками. Во Ван Х., Абу Афіфа М., Нгуен Н., Буй Д. В. у систематичному огляді хмарних технологій показали, що ключові проблеми - це безпека, відповідність регуляторним вимогам, довіра до провайдерів, а також вплив хмарних рішень на контроль і якість даних [18]. На відміну від оглядових робіт, Муджаллі А., Вані М. Дж. Г., Альмграші А., Хормі Т., Кахтані М. на основі емпіричного дослідження проаналізували, які чинники впливають на намір малих і середніх

підприємств впроваджувати хмарний облік (з використанням моделей Технологічного організаційного середовища і Моделі прийняття технологій). [13].

Окремо, в наукових дослідженнях, підкреслюється роль FinTech як катализатора трансформації облікових інформаційних систем. Чен Р. досліджував, як технології FinTech впливають на цифрову трансформацію облікових інформаційних систем у малому бізнесі [4]. Вень Х., Фан Ц., Гао Х. досліджували, яким чином технології FinTech впливають на якість фінансового звітування та інформативність ринку, показуючи потенціал FinTech у покращенні облікової інформації [19]. У статті Осей-Ассібей Бонсу М., Ван Ю., Го Ю. досліджували, як розвиток технологій FinTech впливає на практику бухгалтерського обліку [16].

З метою систематизації наукових підходів до цифровізації бухгалтерського обліку проведемо їх аналіз за рівнями теоретичної глибини. Така структуризація дозволяє чіткіше окреслити логіку досліджень - від опису технологічних рішень до осмислення механізмів формування знань у цифровому середовищі. У цьому контексті доцільно виокремити три рівні концептуалізації: інструментальний, процесний і знаннево-орієнтований рівень, що відображають поступовий перехід від відповіді на запитання «що впроваджувати?» до з'ясування «як цифровізація забезпечує вироблення знань та впливає на результативність діяльності» (рис. 1.).

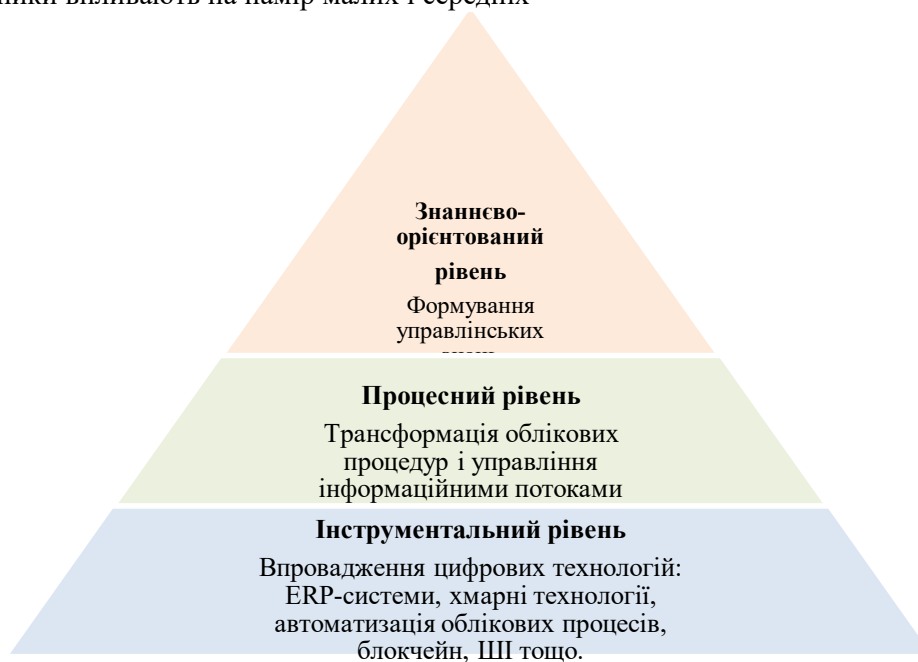

Рис. 1. Рівні теоретичної концептуалізації цифровізації бухгалтерського обліку*

*Розроблено автором

Інструментальний рівень зосереджується на характеристиці конкретних цифрових технологій та оцінці їх можливостей, переваг і ризиків застосування в обліку. Основна увага приділяється вибору інструментів і технічним аспектам їх впровадження, тоді як питання трансформації даних у знання висвітлюється обмежено.

Процесний рівень зміщує акцент із технологій на зміну облікових процедур, інформаційних потоків і архітектури інформаційних систем. У центрі уваги перебуває вплив цифровізації на організацію обліку та трансформацію бізнес-процесів.

Знаннєво-орієнтований рівень розглядає цифровізацію як чинник підвищення якості облікової інформації та формування управлінської цінності. Тут досліджується, яким чином цифрові інструменти сприяють перетворенню даних у знання та впливають на результативність і інноваційний розвиток підприємства.

Така структура демонструє еволюцію дослідницького фокусу від технічного впровадження до концептуального осмислення ролі цифровізації у забезпеченні результативності діяльності суб'єкта господарювання.

Найявний розподіл свідчить про те, що науковий дискурс перебуває у фазі переходу: від технологічно-описової інтерпретації цифровізації до її концептуалізації як чинника формування та інтеграції знань. Водночас у значній частині публікацій цифровізація трактується передусім як впровадження окремих технологічних рішень (ERP, хмарні сервіси, штучний інтелект тощо), без належного обґрунтування того, яким чином ці інструменти забезпечують створення нової знаннєвої цінності та як виміряти їх вплив на продуктивність і конкурентоспроможність суб'єкта господарювання.

Для обґрунтування ролі цифровізації бухгалтерського обліку як фактора інноваційних змін доцільно звернутися до теоретичних засад економіки знань.

Грант Р. у межах підходу заснованого на знаннях, розглядає фірму як механізм інтеграції спеціалізованих знань, а відмінності в її результативності пов'язує зі здатністю ефективніше за конкурентів комбінувати та застосовувати наявні знання [7]. Концепція Нонаки І. та Такеучі Х. (модель SECI) інтерпретує інновації як результат безперервного процесу зміни знань, що відбувається через послідовні етапи: соціалізації, екстерналізації,

комбінації та інтерналізації. При цьому ключове значення автори надають екстерналізації - процесу переведення неявних, особистісно зумовлених знань у формалізовані положення, правила та інші структуровані форми їх фіксації [14].

Перехід до економіки знань означає, що ключовим фактором створення вартості стає не стільки фізичний капітал або масштаб виробництва, скільки здатність створювати, накопичувати, комбінувати та використовувати знання. У цій парадигмі інформація розглядається як «сировина», тоді як знання - як результат її інтерпретації та застосування в управлінні [15]. Для суб'єктів господарювання це зумовлює нові вимоги до управлінських систем: потрібні не просто звіти, а дієві інформаційно-аналітичні контури, які скорочують невизначеність, прискорюють ухвалення рішень та підвищують якість вибору, зокрема у сфері інновацій.

У цьому контексті бухгалтерський облік можна розглядати як формалізований механізм перетворення та поєднання знань. Він упорядковує різні господарські події, відображаючи їх у стандартизованих категоріях (рахунках, статтях, аналітичних показниках), а далі узагальнює їх у звітності та аналітичних матеріалах. На основі цієї інформації менеджмент формує управлінські рішення.

Відповідно, цифровізація обліку посилює цей процес: скорочується час між подією та її відображенням у системі, підвищується можливість поєднання та аналізу даних, уніфікуються підходи до їх тлумачення і забезпечується оперативніший зворотний зв'язок для організаційного навчання.

Таким чином, цифровізацію бухгалтерського обліку доцільно розглядати не як «впровадження програмного продукту», а як трансформацію знаннєвого циклу обліку, що передбачає системну зміну способу формування, обробки, інтерпретації та використання інформації про діяльність підприємства.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Аналіз сучасного наукового дискурсу дозволив встановити, що дослідження цифровізації бухгалтерського обліку характеризуються різноманітністю підходів та поступовим зміщенням акцентів від технологічного опису окремих інструментів до глибшого осмислення їх впливу на управлінську результативність. У структурі наукових підходів виокремлено три рівні концептуалізації цифровізації: інструментальний, процесний та знаннєво-орієнтований. Інструментальний рівень

зосереджується на характеристиці технологічних рішень (штучний інтелект, блокчейн, XBRL, хмарні сервіси тощо) та їх функціональних можливостях. Процесний рівень досліджує трансформацію облікових процедур, інформаційних потоків і архітектури інформаційних систем під впливом цифрових технологій. Водночас знаннево-орієнтований рівень акцентує увагу на механізмах перетворення даних у знання та їх ролі у забезпеченні інноваційного розвитку підприємства. Проведений аналіз засвідчив, що більшість наукових праць перебуває на межі інструментального та процесного рівнів, тоді як

знанневий вимір цифровізації представлений менш системно. Це вказує на наявність методологічної прогалини між впровадженням цифрових технологій та поясненням їх впливу на формування управлінського знання й інноваційної результативності.

Перспективами подальших досліджень є розроблення методичних підходів до оцінювання впливу цифрових облікових систем на інноваційну результативність підприємств, а також емпірична перевірка взаємозв'язку між рівнем цифрової зрілості обліку та ефективністю управлінських рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Al Frijat Y. S. Does the adoption of extensible business reporting language impact the quality of financial reporting? The mediating role of the e-disclosure system. *Business: Theory and Practice*. 2024. 25(2). pp. 535–547. DOI: <https://doi.org/10.3846/btp.2024.18652>
2. Al-Okaily M., Alkayed H., Al-Okaily A. Does XBRL adoption increase financial information transparency in digital disclosure environment? Insights from emerging markets. *International Journal of Information Management Data Insights*. 2024. Vol. 4, Issue 1. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jjime.2024.100228>.
3. Ariciu G, Tiron-Tudor A, Teh C, Uman T. Accounting and auditing in the age of blockchain technology: review and research agenda". *Journal of Risk Finance*. 2026. Vol. 27 No. 1 P. 46–67. DOI: <https://doi.org/10.1108/JRF-05-2025-0222>
4. Chen R. The Digital Transformation of Accounting Information Systems under Financial Technology: Where Will Small Businesses Go?. *Advances in Economics, Management and Political Sciences*. 2025. pp. 150-155. DOI: <https://doi.org/10.54254/2754-1169/2025.22118>.
5. Georgiou I., Sapuric S., Lois P., Thrassou A. Blockchain for Accounting and Auditing - Accounting and Auditing for Cryptocurrencies: A Systematic Literature Review and Future Research Directions. *Journal of Risk and Financial Management*. 2024. 17(7). DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm17070276>
6. Gkekas N., Ireiotis N., Kounadeas T. Drivers of Blockchain Adoption in Accounting and Auditing Services: Leveraging Theory of Planned Behavior with Identity and Moral Norms. *Journal of Risk and Financial Management*. 2025. 18(10). DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm18100573>
7. Grant R. Toward A Knowledge-Based Theory of the Firm. *Strategic Management Journal*. 1996. Vol. 17. P 109-122. DOI: <https://doi.org/10.1002/smj.4250171110>
8. Hamdy A., Diab A., Eissa A. M. Digital Transformation and the Quality of Accounting Information Systems in the Public Sector: Evidence from Developing Countries. *International Journal of Financial Studies*. 2025. Vol. 13, no. DOI: <https://doi.org/10.3390/ijfs13010030>
9. Jie Ya., Limeng Yi., Xiaofang X. Digital transformation and accounting information comparability. *Finance Research Letters*. 2024. Vol. 61. Art. 104993. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.fl.2024.104993>.
10. Kassar M., Jizi M. Artificial intelligence and robotic process automation in auditing and accounting: a systematic literature review. *Journal of Applied Accounting Research*. 2026, Vol. 27 No. 1 pp. 217–241. DOI: <https://doi.org/10.1108/JAAR-05-2024-0175>
11. Kravchenko O., Nebaba N., Aiyedogbon J. Blockchain technologies in accounting: bibliometric analysis. *Accounting and Financial Control*. 2022. 4(1), P. 14-29. DOI: [10.21511/afc.04\(1\).2023.02](https://doi.org/10.21511/afc.04(1).2023.02)
12. Li Z., Han J., Sun X., Cheng L. Digital transformation and accounting information quality: The role of environmental uncertainty in the era of digital. *International Review of Economics & Finance*. 2025. Vol. 103. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.iref.2025.104588>
13. Mujalli A., Wani M. J. G., Almgrashi A., Khormi T., Qahtani M. Investigating the factors affecting the adoption of cloud accounting in Saudi Arabia's small and medium-sized enterprises (SMEs). *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*. 2024. Vol. 10, Issue 2. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.joitmc.2024.100314>

14. Nonaka I., Takeuchi H. *The Knowledge-Creating Company: How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation*. Oxford: Oxford University Press, 1995. 284 p. DOI: <https://doi.org/10.1093/oso/9780195092691.001.0001>
15. OECD. *The Knowledge-Based Economy*. Paris: OECD, 1996. 45 p. (OCDE/GD(96)102). URL: <https://one.oecd.org/document/OCDE/GD%2896%29102/en/pdf> (дата звернення: 22.02.2026).
16. Osei-Assibey Bonsu M., Wang Y., Guo Y. Does fintech lead to better accounting practices? Empirical evidence. *Accounting Research Journal*. 2023. Vol. 36 No. 2-3 pp. 129–147. DOI: <https://doi.org/10.1108/ARJ-07-2022-0178>
17. Sampiao C., Silva R. Digital Transformation in Accounting: An Assessment of Automation and AI Integration. *International Journal of Financial Studies*, 2025. 13(4) 206. DOI: <https://doi.org/10.3390/ijfs13040206>
18. Vo Van H., Abu Afifa M., Nguyen N., Bui DV. Cloud accounting: a systematic literature review. *Global Knowledge, Memory and Communication*. 2025. DOI: <https://doi.org/10.1108/GKMC-04-2024-0246>
19. Wen H., Fang J., Gao H. How FinTech improves financial reporting quality? Evidence from earnings management. *Economic Modelling*. 2023. Vol. 126. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2023.106435>

REFERENCES

1. Al Frijat Y. S. (2024) Does the adoption of extensible business reporting language impact the quality of financial reporting? The mediating role of the e-disclosure system. *Business: Theory and Practice*, vol. 25(2), pp. 535–547. DOI: <https://doi.org/10.3846/btp.2024.18652>
2. Al-Okaily M., Alkayed H., Al-Okaily A. (2024) Does XBRL adoption increase financial information transparency in digital disclosure environment? Insights from emerging markets. *International Journal of Information Management Data Insights*, vol. 4(1). DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jjimei.2024.100228>
3. Ariciu G., Tiron-Tudor A., Teh C., Uman T. (2026) Accounting and auditing in the age of blockchain technology: review and research agenda. *Journal of Risk Finance*, vol. 27(1), pp. 46–67. DOI: <https://doi.org/10.1108/JRF-05-2025-0222>
4. Chen R. (2025) The digital transformation of accounting information systems under financial technology: where will small businesses go? *Advances in Economics, Management and Political Sciences*, pp. 150–155. DOI: <https://doi.org/10.54254/2754-1169/2025.22118>
5. Georgiou I., Sapuric S., Lois P., Thrassou A. (2024) Blockchain for accounting and auditing – accounting and auditing for cryptocurrencies: a systematic literature review and future research directions. *Journal of Risk and Financial Management*, vol. 17(7). DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm17070276>
6. Gkekas N., Ireiotis N., Kounadeas T. (2025) Drivers of blockchain adoption in accounting and auditing services: leveraging theory of planned behavior with identity and moral norms. *Journal of Risk and Financial Management*, vol. 18(10). DOI: <https://doi.org/10.3390/jrfm18100573>
7. Grant R. (1996) Toward a knowledge-based theory of the firm. *Strategic Management Journal*, vol. 17, pp. 109–122. DOI: <https://doi.org/10.1002/smj.4250171110>
8. Hamdy A., Diab A., Eissa A. M. (2025) Digital transformation and the quality of accounting information systems in the public sector: evidence from developing countries. *International Journal of Financial Studies*, vol. 13. DOI: <https://doi.org/10.3390/ijfs13010030>
9. Jie Y., Limeng Y., Xiaofang X. (2024) Digital transformation and accounting information comparability. *Finance Research Letters*, vol. 61, art. 104993. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.frl.2024.104993>
10. Kassar M., Jizi M. (2026) Artificial intelligence and robotic process automation in auditing and accounting: a systematic literature review. *Journal of Applied Accounting Research*, vol. 27(1), pp. 217–241. DOI: <https://doi.org/10.1108/JAAR-05-2024-0175>
11. Kravchenko O., Nebaba N., Aiyedogbon J. (2022) Blockchain technologies in accounting: bibliometric analysis. *Accounting and Financial Control*, vol. 4(1), pp. 14–29. DOI: [10.21511/afc.04\(1\).2023.02](https://doi.org/10.21511/afc.04(1).2023.02)
12. Li Z., Han J., Sun X., Cheng L. (2025) Digital transformation and accounting information quality: the role of environmental uncertainty in the era of digital. *International Review of Economics & Finance*, vol. 103. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.iref.2025.104588>
13. Mujalli A., Wani M. J. G., Almgrashi A., Khormi T., Qahtani M. (2024) Investigating the factors affecting the adoption of cloud accounting in Saudi Arabia's small and medium-sized enterprises (SMEs). *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, vol. 10(2), art. 100314. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.joitmc.2024.100314>

14. Nonaka I., Takeuchi H. (1995) The knowledge-creating company: how Japanese companies create the dynamics of innovation. Oxford: Oxford University Press. DOI: <https://doi.org/10.1093/oso/9780195092691.001.0001>
15. OECD (1996) The knowledge-based economy. Paris: OECD. Available at: <https://one.oecd.org/document/OCDE/GD%2896%29102/en/pdf> (accessed February 22, 2026)
16. Osei-Assibey Bonsu M., Wang Y., Guo Y. (2023) Does fintech lead to better accounting practices? Empirical evidence. *Accounting Research Journal*, vol. 36(2–3), pp. 129–147. DOI: <https://doi.org/10.1108/ARJ-07-2022-0178>
17. Sampaio C., Silva R. (2025) Digital transformation in accounting: an assessment of automation and AI integration. *International Journal of Financial Studies*, vol. 13(4), 206. DOI: <https://doi.org/10.3390/ijfs13040206>
18. Vo Van H., Abu Afifa M., Nguyen N., Bui D. V. (2025) Cloud accounting: a systematic literature review. *Global Knowledge, Memory and Communication*. DOI: <https://doi.org/10.1108/GKMC-04-2024-0246>
19. Wen H., Fang J., Gao H. (2023) How fintech improves financial reporting quality? Evidence from earnings management. *Economic Modelling*, vol. 126, art. 106435. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.econmod.2023.106435>

Отримано 25.02.2026